

TÄHEKE

NR. 2
1974

23. VEEBRUARIL TÄHISTAME OMA ARMEE SÜNNIPÄEVA. Sel puhul kirjutas «Tähekesele» Nõukogude armee Eesti korpuse veteran Albert Repson. Ta on Ehituskeraamika Tehase direktor. Aga Suure Isamaasõja ajal... Septembri lõpupäevil 1944, kui Nõukogude sõjamehed võitlesid vaenlasega Muhu saarel, sai rühmakomandör leitnant Albert Repson mõlemast käest haavata. Ta oleks võinud lahingust lahkuda. Kuid ei — leitnant jätkas võitlust. Ta juhtis oma rühma mehed just sinna, kus oli kõige raskem, kõige ägedam heitlus. Alles siis, kui lahingud olid vaibunud ja Muhu saar vabastatud, läks rühmakomandör haiglasse. Vapruse ja ennastsalgavuse eest autasustati Albert Repsonit Lenini ordeni ja kangelase kuldtähega. Siin on tema kiri.

Kõige suuremad rõõmud

Mul on palju noori sõpru. Need on pioneerid ja oktoobrilapsed. Olen neilt saanud kirju mitmelt poolt üle meie kodumaa, isegi väga kaugelt Sahhalini saarelt. Lapsed kirjutavad, mida nad teevad ja kuidas neil koolis läheb. Nad soovivad, et jutustaksin lahingust, millest osa võtsin, ja kuidas elan nüüd — rahupäevadel. Nii mõnigi kord on lapsed küsinud: «Mis on teile valmistanud kõige suuremat rõõmu? Kas see, kui teile anti Nõukogude Liidu kangelase nimetus!»

Jah, see oli küll väga rõõmus sündmus. Kodumaa kõrgeima auhau eest olen tänu võlgu eelkõige oma kaastastele, kellega üheskoos pidasime karme lahinguid. Väga-väga rõõmus olin siis, kui fašistlikud väed purustati ja saabus rahu. Aga veel on mulle suurt rõõmu valmistanud teate, mis! — õppimine!

Tehnikumi teiselt kursuselt võeti mind sõduriks. Pärast sõda läksin tööle ja hakkasin jälle õppima. Päeval töö, õhtul õpikute taga,

Pildistanud GUSTAV GERMAN

nii lõpetasin kesk- ja ülikooli. Küll ma olin siis rõõmus, et mul püsivust jätkus ja et ma targemaks sain!

Ka sina, poiss või tüdruk, võid saada kangelaseks. Sest kangelase nimetusega ei austata inimesi üksnes sõjapäevadel, vaid ka rahu ajal. On vaja ainult palju ja hästi õppida, palju ja hästi töötada. Selleks sulle jõudu ja indu!

ALBERT REPSON,
Nõukogude Liidu kangelane

Püssiga ja nüssita

«Püssi ei olegi kaasas!»

See oli Ennu, puhkusele saabunud sõdurpoisi vastuvõtjatest kõige pisem, kes niimoodi ütles.

Isa oli aasta jooksul mehistanud pojale tunnustavalt öläle patsutanud. Emal oli kallistanud, vanaema heameelest pisaraid poetanud. Aga väikevend tõmbas suu kõveraks.

«Miks sa ilma püssita tulid!»

«Mis sul püssist! Kas tahtsid laskma õppida!»

«Lasta ma juba oskan. Meil koolis on õhupüssid. Ma tahtsin püssitundmist õppida. Üks-kaks, koost lahti, üks-kaks, jälle kokku. Et kui minul tuleb sõjaväkke minna, siis kohe kõige osavam oleksin.»

Nooremseersant Jõevere vilistas tasa läbi hammaste.

«Ah niimoodi on siis lood! Või muudkui, et üks-kaks! Ja sina kõige osavam! Siis tuleb tõepoolest hommepäev õppustega pihhta hakata.»

«Aga püss! Püssi ju ei ole!» ei saanud Ennu aru.

«Esiälgu tuleme ehk püssitagi toime.»

Järgmisel hommikul ärkas Ennu tundega, nagu oleks piksepilv pea kohal. Ajas silmad pärani — sõdurimundris veli seisab voodi ees ja pörutab:

«Äratus! Padjomm! Riietumiseks aega kaks minutit.»

Särk sattus kiiruga pahempidi selga. Ühe soki avastas Ennu voodi alt, aga kuskohas see teine oli!

«Kas sina pead sõjaväes kahe minutiga riidesse saama!»

«Mitte mina üksi. Kõik peavad. See on noorsõduri a ja b. Seda õpitakse kõige enne.»

Püksisäär kiskus keerdu, pluusilt raksatas varrukanööp. Kuskohas küll võis olla parema jala sokk!

Kolm korda kaks minutit oli möödas, aga tulevane noorsõdur püsis alles saapapaelte kallal.

Suurel vennal oli õigus olnud. Püssist ei olnud tõesti lugu. Püssitagi oli Ennul veel küllalt harjutamist.

TÄNA TUTVUSTAVAD TEILE ENNAST ÜHEL VÄGA VÄIKESEL SAAREL ASUVA KOOLI ÕPILASED. SAARE NIMI ON RUHNU. KOOLI NIMI RUHNU 8-KL. KOOL. SIIN ON AINULT 5 KLASSI JA KOKKU 10 ÕPILAST. MÕNELEGI NEIST MEELDIB JOONISTADA JA JUTTE-LUULETUSI KIRJUTADA.

RUHNU LINNUD

Ruhnus elab vähe inimesi, aga palju igasuguseid linde: kosklaid, pääsukesti, kuldnokki, vareseid... Kosklatele panevad inimesed pesad üles, pääsukesed teevad oma pesad ise valmis. Pääsukesed meisterdavad oma pesad savist, varesed aga puuokstest. Pääsupesi ei tohi lõhkuda.

HELGA SUTT

LOOMAAED

JÕEHOBU TIIGIS PIKUTAB JA OMA SABA SIKUTAB. ELEVANT OMA LONDIGA MÄNGIB SUURE KONDIGA. ÜHES PUURIS ELAB KROKODILL, KELLEL VARBA OTSAS VILL. AGA VANA KOBRA SUPIPOTIS SOBRAB.

ETI MÄNNIK

MERI

MERI LAINETAB,
MÖLLAB JA MÜHAB.
JA LAULAB,
LAULAB ÜHA.

MERELAINE ON
SUUR JA TUME.
NING ÕHTU ON
SOE JA SUME.

ISTUN KALDALE MA,
MIND TERVITAB TA.
JÄLLE SAABUSIN, TULIN TAGASI
OMA MERE JUURDE MA TAAS.

ULVI REINEM

SUURE TÕLLU KAPSAMAA

Kord õige-õige ammu, aastaid tagasi, elas Saaremaal Suur Tõll. Ta elas ja elas, kuni tal äkki hea mõte pähe tuli, et tuleks endale kapsamaa teha. Ühel päeval, kui oli väga ilus ilm ja päike sätendas, võttis Suur Tõll labida ja läks mere äärde. Mere ääres oli väga mõnus ja mugav olla ning Tõll magas nädalat paar enne tõsist töötegemist, kuni uuesti kapsaisu teda vaevama hakkas ja ta üles ärkas. Ta otsustas teha ühe väikese paadi moodi värgi, millega saaks liiva vedada. Ta jooksis koju, võttis kirve ja läks metsa. Metsas võttis ta paar jämedat mändi maha, saagis need ilusateks laudadeks ja hakkas siis laeva meisterdama. Poole tunni pärast oli vägev laeva moodi asjandus valmis. Tõll pani selle liiva täis ja sulistas siis merele. Merevees oli tal mõnus olla, vesi oli põlvist

saadik. Suur Tõll ise oli väga suur, sellepärast paistis talle meri väikesena, nagu meile paistab loik. Äkki ta koperdas mingi asja otsa. Kui ta oli seda koperduskohta uurinud, selgus, et see oli väike mere poolt kokku uhutud liivaküngas. Ja Suur Tõll hakkaski liiva vedama sellele pisikesele künkale. Ta vedas kaks päeva, siis tõi oma kapsataimed välja ja läks nendega liivast tehtud saarele. Kui ta oli taimed kasvama pannud, hakkas ta nendele vett vedama. Seda oli üpris hõlbus teha, kuna vett oli ümberringi külluses. Kui kõik kapsataimed ilusasti kastetud, läks Tõll koju. Kapsataimed hakkasid tal varsti kasvama ja Suur Tõll käis neid iga päev vaatamas ja kastmas, kuni väikesed kapsataimed suurteks ja ilusateks kapsapeadeks said. Suur Tõll oli väga rõõmus, et ta nii õigesse kohta oskas oma kapsataimed istutada. Nii tekkiski sellest väikesest liivalaiust Ruhnu saar.

AILI KALJULAI

Laevapildi joonistas SULEV KALJULAI
ja liiväljapildi SILVI LOOB.

TALV

**JUBA KÄTTE JÕUDNUD TALV,
PAKANE NÕUD RINGI LUUSIB,
VÄGA HALB ON TUJU TAL.**

**TUISUVANA TAEVAS KÄIB,
VÄGA SÜNGENA TA NÄIB.
VAATAB PILVELT ALLA TA,
KUS KÜLL VEEL VÕIKS TUISATA.**

**TUULEPOISS ON AGA RAEVUS —
TAHAB TEHA AINULT HALBA...
KINGADEGA VÄLIAS PRAEGU
LASTEL KÄIA KÜLL EI KÕLBA!**

VIKTOR SUTT

Joonistanud EDGAR VALTER

Tähejuht

«Nataša! Nataša!» kilkavad oktoobrilapsed. «Kuhu me täna läheme! Mida me järgmisel koondusel teeme! Nataša! Nataša! Nataša!»
Nataša on Sausti 8-kl. Kooli tähe-

juht. Kolmandas klassis on neli tähekest. Nataša kannab hoolt, et kõigil nelja tähekesse tüdrukutel-poistel oleks huvitavat oktoobrilapse tegevust.

Mis Nataša väikesed sõbrad oma koondusel teevad!

Ühel koondusel oli nii, et Nataša joonistas kriidiga põrandale autotee. Oktoobrilapsed joonistasid liiklusmärgid. Ja siis pandi kodus kaasavõetud mänguautod sõitma.

Ühel teisel koondusel oli jälle nii, et Nataša palus appi oma klassi poisid ja need korraldasid koolimaja lähedal Maksima mäel väikestele vahva luuremängu. See mäng käis ikka mujal ka, aga Maksima mäel oli kõige põnevam. Seal otsiti langevarjuga allahüpanud salakuulajaid.

Nüüd valmistuvad Nataša hoolealused pioneeriks astuma. Nad teevad seda Pioneeridemaal matkates.

Pioneeritoas on suur kaart, kust võib näha, kuidas matkamine läheb. Sellel kaardil on Lenini mäetipp, ja Punase lipu mäetipp. On Pioneeriseaduste laht ja Kangelaste neem. Kus täheke käinud on, sinna kinnitatakse väike lipuke. Kaardil on juba palju lipukesti.

Paari kuu pärast, Lenini sünniaastapäeval, saavad Sausti 8-kl. Kooli III klassi oktoobrilastest pioneerid.

Tähejuht Nataša on üks neid, kes uutele noortele leninlastele punaräti kaela seob.

JÜRI RANT

SINU SÕBRAD VÄLISMAAL

VÄGILASED

Nii nimetatakse Mongoolia Rahvavabariigi pioneeride väiksemaid õdesid-vendi. Need 8—10-aastased õpilased annavad lubaduse hästi õppida, olla töökad, puhtad ja korralikud, osavad ja julged.

Kooliajal peavad vägilased koondusi, võtavad osa spordi-, rahvatantsu-, rahvamusika-, male- ja teiste ringide tööst. Kui kogu maailmas tähistati V. I. Lenini 100. sünniaastapäeva, tegid seda väga toredasti ka Mongoolia väikesed vägilased. Nad õppisid Lenini lemmiklaule, püüdsid saada niisama häid hindeid, nagu oli kord saanud Volodja Uljanov, lugesid Leninist raamatuid ja korraldasid klassides näitusi. Kõige tublimatele vägilaste rühmadele anti siis Lenini nimi. Suvisel koolivaheajal on vägilased abiks suurematele lastele ja oma vanematele. Nad käivad karjas, hoolitsevad tallede ja vasikate eest. Vägilased on uljad ratsutajad. Mongoolias on kõnekäänd, et hobuseta inimene maa peal on niisama abitu nagu tiibadeta kotkas taevas. Igal aastal peetakse suuri rahvapüüdnusi. Seal võisteldakse vibulaskmises, ratsutamises. Ka vägilased võistlevad ja nii mõnigi kord on just nende ratsud kõige valedamad ja nende lastud nooled kõige täpsemad märki tabama.

OLIVIA SAAR

ESIMENE LUULETUS

MEIL LILLED ON OLEMAS JUBA
JA ISAGA KRAAMITUD TUBA,
MEIL KINGIDKI AMMUGI VALMIS.
PRAEGU OTSIME ILUSAT SALMI.

ME SALMIS PEAB OLEMA EMA,
SEST PIDUPÄEV HOMME ON TEMAL.
JA SALMIS PEAN OLEMA MINA,
MITTE PRIIT EGA TIIT EGA SINA.

JA SALMIS PEAB OLEMA ISA.
ME OTSIME, OTSIME VISALT,
KUID MEIST POLE LUULETUST LOODUD,
VÕÖRAD NIMED ON SALMIDES TOODUD.

NÜÜD ISE MA KIRJUTAN SALMI
JA VARSTI SAAN SELLEGA VALMIS.
MIS ARVAB MU KIRJATÖÖST EMA?
SOOVIN VÄGA, ET RÕÖMUSTAKS TEMA.

IRA LEMBER

IMESULG

SUL ON ÜKS
PISIKE SULEPEA,
KUID SINU MEELEST
POLE TA HEA.

SA IGATSED SULGE,
ÜHT IMESULGE,
MIS ISE PABERIT
MÕÖDA KULGEKS.

ON OLEMAS HULGI
NEID IMESULGI.
EHK ON SEE KORD SULGI...
ENT SELLEKS VEEL
VEIDIKE AEGA LÄHEB:
SA ENNE PEAD SELGEKS
SAAMA KÕIK TÄHED.

ERIKA ESOP

MINU VEND

VEND MUL TULI SÖJAVÄEST,
KÜSISIN SIIS TEMA KÄEST:
«REAMEES,

ÜTLE MULLE, MIKS
SA EI SAANUD KINDRALIKS!»
TEMA NAERIS:

«MÕÖDA TEID
SÕIDUTASIN KINDRALEID,
KAS SIIS SELLEST ON VEEL VÄHE!»
PANIN VENNA MÜTSI PÄHE:
«KÜLLAP SUL ON ÕIGUS, RAUL!»
JA MA ANDSIN TALLE AU.

NÕIAD VEHKLEVAD

Kord lapsepõlves... Õine tume taevas oli täis vilkuvaid tähekilde. Äkki tähed tuhmusid, põhjakaarde ilmusid kollakasrohelised linnid. Neis süttisid, kustusid ning süttisid uuesti üksikud punased ja lillad triibud. Värviline helendus laineatas nagu voldiline eesriie tuuleilis. «Mis see on!» küsisin veidi hirmunult ja pistsin käe vanaema sooja pihku. Vanaema vastas: «Virmalised.» Ja ta seletas: «Nõidadel on taevas põld. Nad künnavad, külvavad, ja imevael sirgub kohe valminud terapähikutega oder. Sirpide välkudes lõikavad nõiad vilja. Siis pane-

vad nad põlevad pիրրud vöö vahele, haaravad kätte puumõõgad ja hakkavad pähikutest teri välja ropsima. Seejärel jahvatavad terad jahuks ja jahust keedavad putru. Puulusikad käes, kukuvad nõiad putru ja hapupiima helpima... Seda kõike näevad inimesed maa peal ja ütlevad: «Nõiad vehklevad.»» Suuremaks saades kuulsin virmalistest teisigi muinasjutte.

... Kaugel põhjas on raba ja seal elab hiiglane. Ta on nii vana, et on üleni sammaldunud ja tema peal kasvavad põõsad. Kui hiiglane turtsub, süttivadki

Illustreerinud ENE PIKK

taevas virmalised. ... Põhja-Jäämeres ujub koletu suur valaskala. Kui ta hakkab visklema, nähakse taevas vaala soomuste helkimist. ... Põhjas on kaks maad — Udula ja Leekla. Udulast voolavad jõed on rahutud, külmad ja täis jääpanku. Leeklast voolavad jõed on vaiksed ja soojad. Kui need jõed kohtuvad, tekib hirmus maru ning jääpangad paiskuvad üles. See peegeldubki taeva all. Nüüd tean, et nõiad ei vehkle, hiiglane ei turtsu, vaala soomused ei helgi ja marus ei paisku üles jääpangad. Hoopis päike saadab maailmaruumi erilisi nähta-

matuld kiiri. Maakerale lähenedes koonduvad need kiired ümber põhja- ja lõunanaba ning hakkavad seal vöödiliste kaartena, kiireliste kroonide või lainetavate lintidena mitmevärviliselt helendama. Kas oled seda ilusat valgusmängu näinud! Yaevalt küll. Virmalised ilmuvad enamasti keskööl ja siis sa juba magad. Ja veel: Eesti taevast külastavad virmalised ainult neli-viis korda aastas ning peamiselt septembri- ja märtsikuus. Kuid põhja- ja lõunanabamaades vehklevad virmalised alatihti.

EINO TALI

PAUL-EERIK RUMMO

KAHEKÕNE

«Buldog, buldog,
miks sa pole kuldnokk?»

«Kuldnokk, kuldnokk,
mina olen buldog!»

«Buldog, buldog,
miks sa oled buldog?»

«Kuldnokk, kuldnokk,
miks sina oled kuldnokk?»

«Buldog, buldog,
las ma olen kuldnokk!»

«Kuldnokk, kuldnokk,
las mina olen buldog»

«Buldog, buldog,
ole parem kuldnokk!»

«Oh sa vana kuldnokk!»
«Oh sa vana buldog!»

Illustratsioon EDGAR VALTER

SEIKLUS PUU OTSAS

ENO RAUD

(Algus «Tähekeses» nr. 1.)

See pilk tegi ihu veidralt tuimaks, tungis silmadest otsekui edasi sisemusse, põletas seal nagu leegiheitjaga ja pani kogu keha üleni värisema.

Võttis natuke aega, enne kui Kingpool hakkas selgesti nägema ka rottii, kelle pilk see oli.

«Lõpp,» mõtles Kingpool. «Nüüd on lõpp käes.»

Ning tüki aja jooksul ei suutnud ta mõelda midagi muud. Ta mõtlemisvõime oli äkki lihtsalt kadunud. Justkui oleks roti leegitsev pilk tal aju tühjaks kõrvetanud.

Kingpool oleks heameelega tahtnud silmi kinni pigistada, kuid roti pilgust kiirgav seletamatu kuri jõud takistas tal seda teha. Lummatult vahtis ta oma piinajale otsa, jälgis, kuidas see hambaid irevile ajas ja kuklakarvu turritas. «See on lõpp,» mõtles Kingpool oma ainukest mõtet. «See on nüüd tõepoolest lõpp.»

Samal hetkel kuulis ta rohu kerget sahinat just oma külje all.

Midagi jahedat ja libedat vingerdas temast mööda ning suundus otse roti poole.

Rästik! Rästik Rudolf!

Uskumatu! Kas tõesti oli Rudolf puu otsast alla laskunud, et temale, Kingpoolele, appi tulla?!

Üllatusega märkas Kingpool, et ta suudab äkki jälle mõelda ka muust kui surmast.

«Milline suurepärane rästik,» mõtles ta. Ja edasi toimus kõik väga kiiresti.

Kuri jõud oli roti pilgust korraga kadunud, Rudolf viskus roti poole. Rott väaksafas läbilõikavalt.

«Tagasi puu otsa!» mõtles Kingpool. «Ma pean tagasi puu otsa pääsema!» Ta hüppas püsti ja mõne sekundi pärast roniski juba mööda männitüve ülespoole.

Sellega polnud aga hädad kaugeltki lõppenud. Rudolf oli rotile küll oma mürgihammast maitsta andnud, kuid see ei võtnud kiskjal veel jalgu alt. Kui rästik varememüüride poole minema vingerdas, märkas rott Kingpoole põgenemist ja uuesti täitis ta südant metsik viha. Ka ussihammustuse eest tahtis ta nüüd Kingpoolele kätte maksta! Ning raevukalt asus rott Kingpoole järel mööda puud üles ronima.

Kingpool oli umbkaudu männi keskpaika jõudnud, kui kuulis enda kannul kurjakuuluvat ähkimist. Ta vaatas alla poole ning olukord sai talle silmapilk selgeks: veel pisut, ja siis on ta paljad varbad roti verejanuliste lõugade vahel!

Vaistlikult, midagi mõtlemata ronis Kingpool teisele poole tüve.

Ja siin nägi ta äkki ümarat puuõõnsust. Puuõõnsus!

Ei mingit kõhklemist enam — sisse sealt! Kiiresti puuõõnde, ja kõik!

Kingpoolele lõi vastu kosutav jahedus. Ta kobas käsikaudu ringi, sest pärast eredat päikesepaistet ei tahtnud silmad puuõõnsuses valitseva pimedusega harjuda.

Kuid palju ei olnud talle aega antud. Juba forkas rottki oma koonu ümarast avausest sisse. Pimeduse tõttu ei võinud ta Kingpoolt näha, seda kiiremini ja vastikumalt liikudes aga vedasid ta sõõrmed õhku.

Samal silmapilgul puudutas Kingpoole käsi mingit metallist eset.

Ja vaata imet — sel esemel oli varski taga! Paras vars, millest kinni haarata.

VIIDA LEPP

KOLME KIISU HÄNNA LUGU

Istub tädi, keerab riidelapi äärt.

Tuleb naabri Liki:

«Mis sa kood!»

«Ma ei koogi.»

«Mis sa siis feed!»

«Palistan.»

«Mida sa palistad!»

«Põlle.»

«Ei palista põlle. See on nii väike. See on taskurätt.»

«Põll võib ka väike olla.»

«Kui väike!»

«Nii väike.» Tädi sõrm joonistab õhus väikese sõõriku, satsike ümber ja naelad. «Tädi Tiial oli nii

sugune põll, kui ta oli suur oli nagu sine praegu. Ja kiisud peal, sabad püsti.» Tädi sõrm forkab ülespidi kolm väikest püsti hännakesel.

«Oii! Kas tädi Tiia kannab veel seda põlle!»

«Ei. Ta on ju sine juba.»

«Kas see põll on veel alles!»

«On küll alles.»

«Kas annad selle mulle!»

Tädi vangutab pead: «See on juba vana.»

«Aga miks ta siis alles on!»

«See oli nii armas põll. Nüüd on see nagu lapsepõlvemälestus.»

Liki nutab: «Aga mul ei ole üldsegi kiisuga põlle... Näita mulle seda põlle!»

«Ma ei teagi praegu, kus ta on.»

«Mina otsi üles!»

«Ei lähe praegu. Ma lähen varsti

ära tööle. Kui see põll mulle jälle vastu tuleb, siis ma näitan sulle.»

«Aga kuidas ta sulle vastu tuleb!»

«Kui ma tema ligi satun, siis ta hõikab mulle: «Ma olen siin» nagu sinagi, kui peitust mängid. Siis ma kuulen ja võtan ta välja.»

«Aga kas ta ikka hõikab!»

«Küll ta hõikab, tal on seal igav ka.»

«Kas neil kiisudel ka seal igav on!»

«Ehk on.»

«Mis nad teevad seal!»

«Mis nad ikka teevad — seisavad, sabad püsti.»

«Aga kas nende sabad ärs ei väñ!»

«Oh hoidku!» Tädi sunnuk kerkitab üles, aga vajub ruttu jälle tagasi. «Ei väñ. Nad on ju pikali.»

«Sabad väñ!»

«Kiisud koos sabaga.»

«Kuidas nad siis pikali on, kui nad püsti on!»

«Jah...» peab tädi aru. «Kas sul on kiisud!»

«On küll kiisud!» Üks vahelt välgatab veel Liki punaruuduline kile.

Vähe aja pärast tuleb Liki tagasi. Istub pingikesele, vaikib mõnit ja puhub sõrmedele.

«Kiisud on päñ koh!»

«Miks ta päñ on!»

«Kribis mind ja jooksis ära. Va-

Illustratsioonid VIRVE KOTLAS

naema käest sain tapelda ka veel. Ühtes «paras», kui rohtu peale pani. Ei mis sa kiisud kassi sabal! Jäta kassi saba rahule!»

«Mis siis saab! — Kas sul mängukiisu on!»

«On küll mängukiisu!»

Tees välgutab tüdruk üksteis oma kirjut kilesti. Tädi naeratab tsille järele.

Ei tea, kas mängukiisu saba saab olla pikali, kui ta püsti on!

LUDMILLA RASS

Apelsin

Kui Juku lasteaiast koju tuli, vaatas ta kohe külmutuskappi. Aga apelsini enam ei olnud.

«Kes sõi apelsini ära!» küsis Juku.

Eile õhtul pani ema selle ometi sinna peitu. Ja ise ütles, et see kõige suurem jääb homseks Juku, Triinu ja Riho jaoks. Triinu tuli ka parajasti koolist ning lõi samuti otsekohe külmutuskapi lahti.

«Kes sõi apelsini ära!?» hüüdis Triinu pahaselt. «Kas sina, Juku!» «Ei,» ütles Juku.

«Siis Riho sõi,» arvas Triinu. «Istub aga kodus oma kõhaga, lasteaias ei käi, ja sööb teiste eest terve apelsini ära!»

Triinu oli küll juba oktoobrilaps, aga apelsinist oli tal nii kangesti kahju, et hakkas suure häälega tõinama:

«Paha poiss, paha poiss!»

Ja Juku lõi ka pilli lahti.

«Ma ei anna sulle enam kunagi oma kraanaga autot!» ütles Juku vihaselt.

Kolmeaastane Riho kuulas hulk aega seda suurema õe ja venna pasunalugu. Kuulas ja ohkas.

Siis keeras väikevend end kannapealt ringi. Pani käed tähtsalt seljale ja läks teise tuppa. Seal soris ta tükk aega oma mänguasjade kastis, nii et autod ja klotsid lendasid.

Varsti tuli Riho tagasi, suur apelsinitükk kummaski pisikeses peos. Ta pani need lauale ja ütles:

«Võtke! Teie jaoks panin peitu. Kröll oleks muidu ära söönud!»

Triinul ja Jukul jäi pasunalugu paugupealt kurku kinni. Nad vaatasid teineteisele otsa ja kumbki ei julgenud esimesena kätt apelsini järele sirutada...

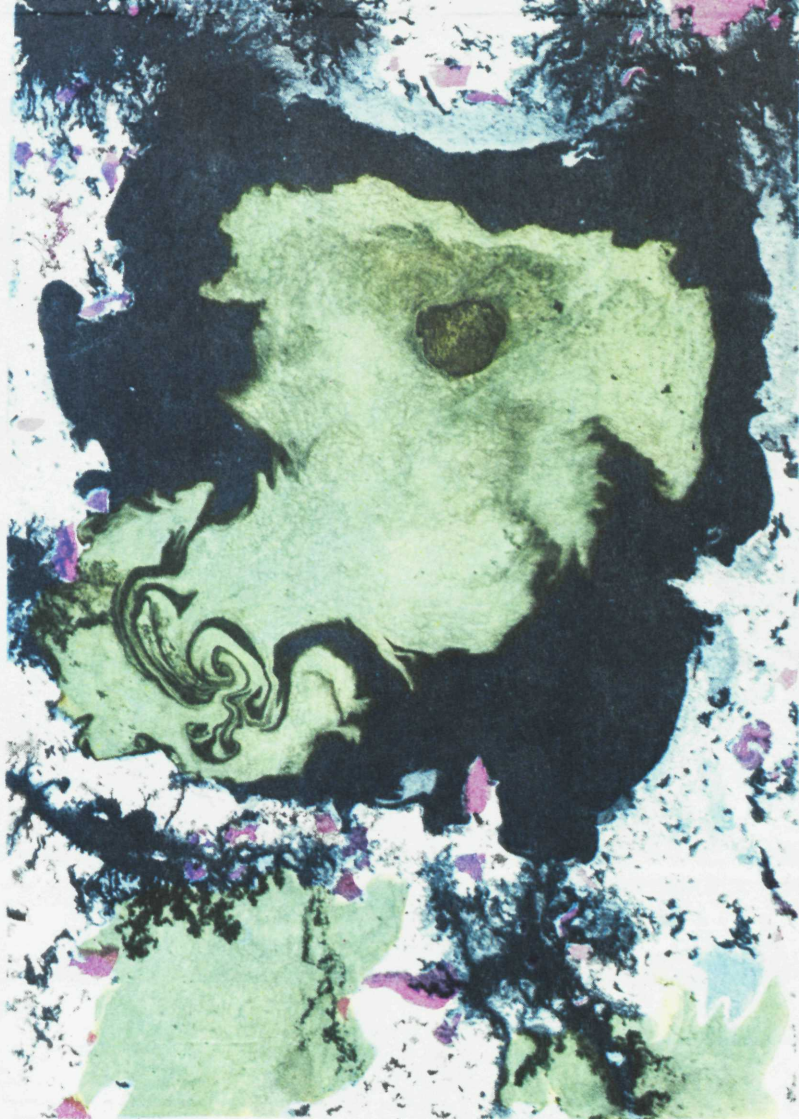
TILGATRÜKK

Siin on tilgatrüki kaks näidist: Ülle Ainola «Nõid» (trükitud valgele joonistuspaperile) ja Pia Ilvese «Must mehike» (trükitud sinisele toonpaperile).

Kuidas Ülle ja Pia tilgatrükki tegid? Kõigepealt panid nad lauale kolm-neli erineva värvitooniga veekindlat «Kalmaari» tušitopsi ja lameda põhjaga nõu (kõlbab nii taldrik, vaagen kui ka kandik). Nõusse valasid tüdrukud 1 sentimeetri sügavuse veekihi. Siis löikasid nad valmis nii suured paberilehed, mis nõusse lahedasti mahuksid.

Ülle tilgutas vette kolm tilka musta tušši. See valgus veepinnal ringikujuliselt laiali. Ülle tilgutas musta ringi ümber väheke rohelist ja punast tušši. Must ring tõmbus koomale ja muutus ebamäärase kujuga laiguks. Ülle laskis musta tuššilaigu keskele ühe tilga rohelist tušši. Must laik hakkas koos rohelse tuššiga laiali valguma. Oodanud veidi, laskis Ülle rohelse laigu keskele veel tillukese tilga musta tušši ja seejärel aetas paberilehe kohe kiiresti tuššilaikudega vette. Ta hoidis paberit vees kümme sekundit, et tušš paremini paberile kanduks.

Pia tilgutas vette punast tušši ja laskis sellel vabalt laiali valguda.

Edasi tilgutas ta punase laigu peale mitmesse erinevasse kohta musta tušši. Nii tekkis kujund — must mehike. Pia juhtis pintslivarrega ettevaatlikult mõned musta tušši laigud mehikese käteks ja jalgadeks. Siis täiendas ta mehikest veel punase tuššilgaga ja

enne trükkimist pani mehikese punasele näole mustad tuššilgad silmadeks ja ninaks.

Proovi sinagi tilgatrükki! Ühes tuššilaikudega vees võid trükkida neli või viis pilti. Kuid iga pildi trükkimiseks pead uuesti tušši vette tilgutama. Ja iga kord saad

isesuguse pildi. Tilgatrükk on huvitav selle poolest, et algul ei oska üldse arvata, mis paberile tuleb. Alles hiljem tööd tähelepanelikult uurides avastad iseäralikest tuššilaikudest mingi toreda kujundi.

SENTA KIVISTIK

HOLGER PUKK

Tallekese tahtmine

Ema õpetas tallekest rääkima.
«Ütle «mää!»!» käskis ema.
«Mää!» vastas talleke.

«Mitte nii! Alandlikult!» nõudis ema.
«Mää!» kordas talleke hästi haledasti.
«See juba läheb!» kiitis ema. «Korda
veel!»

Ja talleke kordas. Üks kord. Ja teine
kord. Ja kolmas kord.

Päev läbi mää ja mää. Ema ees, talleke
järel.

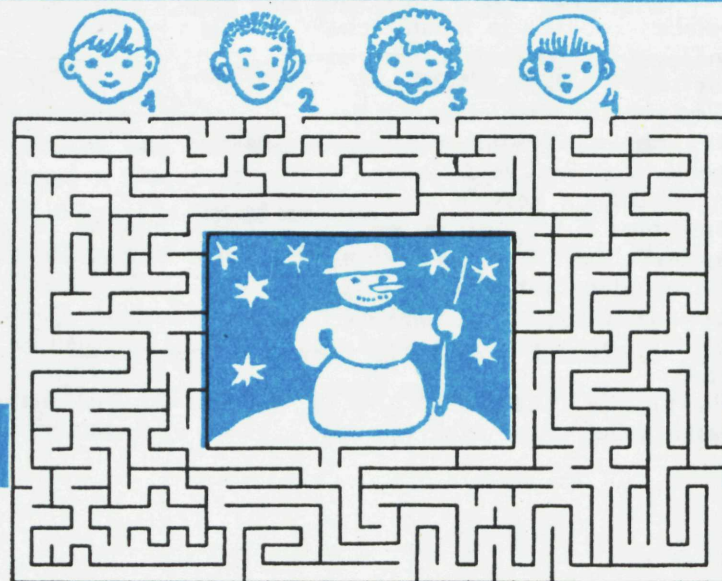
Teisel päeval seesama lugu. Aina mää
ja mää. Haledasti ja alandlikult.

ARVA ÄRA! ARVA ÄRA! ARVA ÄRA! ARVA ÄRA! ARVA ÄRA! ARVA ÄRA! ARVA ÄRA!

MISSUGUSEL
KINDAL
PUUDUB
PAARILINE!

KES
POISTEST
TEGI
LUME-
MEMME!

Seal ütles talleke:

«Ei taha määgida! Tahan haukuda!»

Eks tal tulnud kutsikad meelde. Need, kes haukusid. Kes tallekest säärest naksasid. Kelle eest talleke kogu aeg ära jooksis.

Ema kohkus hirmsasti.

«Oi, lapseke! Mis sa räägid! Kõik me oleme määginud. Isa määgis. Vanaisa määgis. Vanavanaisa määgis... Ainult koerad võivad haukuda.»

Talleke jonnis vastu:

«Miks koerad võivad! Mina tahan ka!»

Nii nad vaidlesid. Emal ülistas määgimist, talleke haukumist.

Kokku ei leppinud. Emal oli oma farkus. Talleke nõudis uut tarkust.

Talleke kepsis sauna taha nõgestesse. Seal tukkusid kutsikad.

Talleke ajas jalad harki. Tõstis pea kõrgele. Seadis mokki ja proovis haukuda. Tuli välja hirmus kole hää. Ei mää, ei auh. Hoopis äu-mäuh-ärh-räu-määh.

Seesugust häält polnud keegi enne kuulnud. Kutsikad ammugi mitte. Tõmbasid sabad jalge vahele. Lasksid kõrvad lonti. Ja lidusid minema.

Tallekese süda rõõmu täis. Kepsis emal juurde ja määgis julge häälega:

«Emää...! Kolm koera kartsid mind!»

Aga ema ohkas:

«Mis sa küll tegid! Koera pole meist keegi veel hirmutanud. Ei isa. Ei vanaisa. Ei vanavanaisa. Mis nüüd küll saab!»

Sai üpris kena lugu. Kutsikad ei tulnud tallekest enam säärest naksama. Talleke ei pruukinud nende eest enam ära joosta.

Illustreerinud VALLI HURT

ARVA ÄRA! ARVA ÄRA! ARVA ÄRA!

JAOTA RISTKÜLIK
KOLME
SIRGJOONEGA NII,
ET IGA KUUSE
JUURDE JÄÄKS
KOLM JÄNKUT!

ELKNO Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu lastejakiri «Täheke» nr. 2 — 1974, XV aastakäik, ilmub üks kord kuus. EKP Keskkomitee Kirjastus. Toimetuse aadress: Tallinn 200 101, Pärnu mnt. 67-a.

Kolleegium: V. Kotkas, H. Mänd, A. Piirma, H. Pukk (peatoimetaja), H. Raigna, H. Raifiste. Kunstiline toimetaja E. Pikk, vanem tehniline toimetaja V. Hurt, vanemkorrektor E. Orgmets. Telefonid: vastutav sekretär 681-319; kunstiline toimetaja 681-321; koolielu, teadus, tehnik 681-315; kirjandus, kirjad 681-317; vanemkorrektor 681-316; üldtelefon 681-318.

Laduda antud 20. XII 1973. Trükkida antud 16. I 1974. Trükiarv 67 000. Paber 90×60/8. Trükipoognaid 2. Arvestuspoognaid 2,65. MB-00927. Tellimise nr. 3368. EKP Keskkomitee Kirjastuse trükkikoda, Tallinn 200 007, Pärnu mnt. 67-a.

Esikaanel GUSTAV GERMANI
foto «Basseinis».

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Совета Пioneерской организации Эстонской ССР «Тäheke» («Звездочка»). На эстонском языке. Выходит один раз в месяц. Типография Издательства ЦК КП Эстонии. Таллин-200 007. Пярну маantee, 67-а. Адрес редакции: ЭССР, Таллин, 200101. Пярну маantee, 67-а. Цена 15 коп. Заказ № 3368. Тираж 67 000.

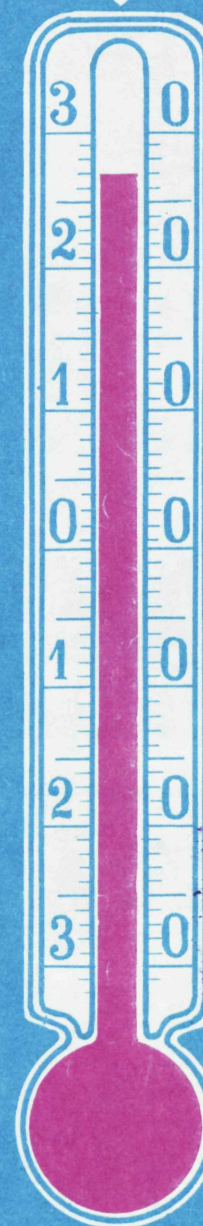
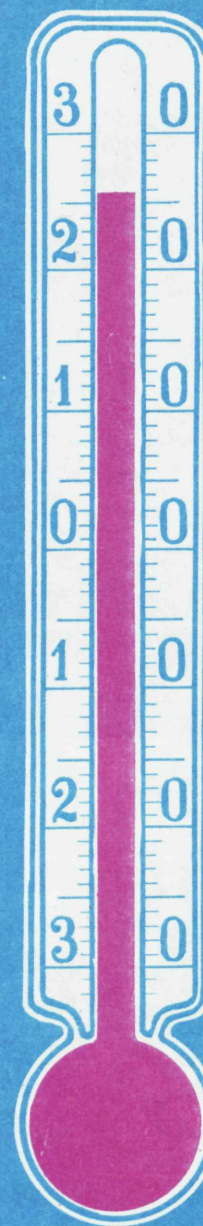
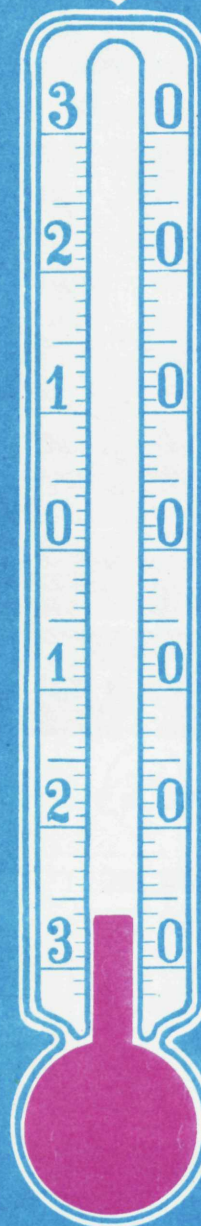
«Täheke»
1974

ИНДЕКС 78231
HIND 15 KOP.

ÕUES

UJULAS

BASSEINIVEES

Pildistanud MAANO KIVILO